

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
_____ dos. Zaur Məmmədov
_____ "_____" _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050113-Musiqi müəllimliyi.

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I. Fənn haqqında məlumat :

Fənnin adı: Sıf Musiqi ədəbiyyatının tədrisi metodikası

Fənn proqramı: "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrasının 14 sentyabr 2022-ci il tarixli iclasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (Protokol N 1)

Kodu:İPFS- B02

Təhsil ili: I (2025-2026) Semestr I

Tədris yükü: Cəmi: 210 saat. Auditoriya saati 75 saat (45 saat mühazirə , 30 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit:7 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı,dərəcəsi: AMK dosent Zaliyeva Leyla Təhməz

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş.,Ə.Məmmədov küçəsi 19, 2 saylı tədris korpusu

E-mail: leyla_zaliyeva@mail.ru

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas ədəbiyyat

- 1.J.Qasimova "Musiqinin tədrisi metodikası"
- 2.Ş.Quliyev "Musiqi və tədrisi metodikası"
- 3.S.Həsənova "Musiqi tədrisi metodikası"
- 4.N.Sultanova "Musiqi və onun tədrisi metodikası"
- 5.S.Qasimova "Azərbaycan musiqi ədəbiyyatı"
- 6.E.Hüseynova "Xarici musiqi tarixi"
7. S.Qasimova "Xarici musiqi ədəbiyyatı"
- 8.Z.Bayramova " Azərbaycan bəstəkarlarının yaradıcılığında uşaq səhnə musiqisi

Əlavə ədəbiyyat

- 9.E.Bokşanina "Musiqi ədəbiyyatının tədrisi metodikası"
- 10.İ.A.Sorokina " Rusiyada uşaq operasının qoyulması" (Məqalə)
11. L.Mazel "Musiqi əsərlərinin təhlili"
- 12.A.İ. Laqutin " Musiqi məktəblərində musiqi ədəbiyyatının metodikası"
- 13.Q.A.Jukovskaya,A.V.Koroleva, A.A. Petrova "Musiqi ədəbiyyatı"

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Musiqi və onun tədrisi metodikası fənni üçüncü tədris ilinin birinci smestrində 45 saat mühazirə, 30 saat seminar məşğələsi nəzərdə tutulur. Kursun tədrisində məqsəd musiqi tədrisinin inkişaf etdirilməsi, musiqi tədrisinin təlim prosesində əhəmiyyətinin izah edilməsi, musiqinin tərbiyəvi və estetik imkanlarından istifadə edilməsi,uşaqlarda musiqi dinləmək zövqünün inkişaf etdirilməsi üçün müasir təlim metodlarından istifadə bacarıqlarının öyrədilməsidir.

VII Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələrə bəliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açır.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir

X. Təqvim-mövzu planı: 75 (45 saat mühazirə, 30 saat seminar)

№	<i>Keçirilən mühazirə mövzuların məzmunu</i>	<i>Müh.</i>	<i>Sem</i>	<i>Tarix</i>
1.	Mövzu: "Musiqi ədəbiyyatı" fənninin mövzusu. Plan: 1. "Musiqi ədəbiyyatı" fənninin məzmunu 2. Musiqi ədəbiyyatı məktəb fənni kimi Mənbə: [1,2,4,6]	2	2	
2.	Mövzu: "Musiqi ədəbiyyatı" fənninin məzmunu və quruluşu. Tədris metodikası necə öyrənilir. Plan: 1. Musiqi fənninin quruluşu. 2. Tədris metodikası necə öyrənilir, mənimsənilir, onun pedaqoji təcrübə ilə əlaqəsi necə təzahür edir? Mənbə: [1,2,4,9,10]	2	2	
3.	Mövzu: Musiqi ədəbiyyatı kursu üzrə iş formaları. Plan: 1. Musiqi ədəbiyyatı kursu üzrə iş iş formalarının izahı. Mənbə: [1,2,3,4,9,10]	2	2	
4.	Mövzu: Tədris üçün bəzi ümumi metodiki göstərişlər (təlimatlar) Plan: 1. "Musiqi ədəbiyyatı" fənni üzrə metodik göstərişlər , tədris qaydaları Mənbə: [1,2,3,4,9,10]	2		
5.	Mövzu: Musiqi əsərinin öyrənilməsi üzrə dərslər. Plan: 1. Musiqi janrları haqqında ümumi məlumat [1,2,3,4,9,10]	2	2	
6.	Mövzu: Musiqi ədəbiyyatında dərslərin müxtəlif növləri və onların tədris olunma metodları Plan: 1. Musiqi ədəbiyyatında dərslərin müxtəlif növləri 2. Musiqi ədəbiyyatı tədris olunma metodları. 3. Musiqi ədəbiyyatı üzrə müxtəlif növ dərslər və onların yaradılması üsulları. Mənbə: [1,2,3,4,9,10]	2	2	
7.	Mövzu: Ümumiləşdirici dərslər giriş. Plan: 1. Ümumiləşdirici dərslərin məzmunu. Mənbə: [1,2,3,4,9,10]	2	2	
8.	Mövzu Pedaqoji prosesin planlanması və müəllimin dərslər hazırlanması Plan 1. Tədris metodları. 2.Şifahi və ya sözlü metodika 3. Vizual üsullar Mənbə: [1,2,3,4,9,10]	2	2	
9.	Mövzu Pedaqoji prosesin planlanması və müəllimin dərslər hazırlanması Plan 1. Praktiki metodlar 2. Vizual üsullar Mənbə: [1,2,3,4,9,10]	2		

10.	Mövzu: Musiqi ədəbiyyatı dərslərində dinləmə bacarıqlarının formalaşdırılması. Plan 1. Dinləmə bacarıqlarının formalaşdırılması. 2 Musiqiyə emosional reaksiyanın inkişafı. Musiqi əsərləri dinlənən zaman reaksiya fərqi. Mənbə:[1,2,3,4,9,10]	2	2	
11.	Mövzu: : Musiqi janrları. Plan :1.Mahnı, rəqs, marş. 2.Instrumental musiqi janrları Variasiya,Sonata(Sonatina), Konsert,Simfoniya Mənbə:[1,2,3,13]	2	2	
12.	Mövzu Səhnə musiqisi Plan :1.Dram teatrında musiqi. 2. Balet Mənbə:[1,2,3,13]	2	2	
13.	Mövzu Musiqi və teatr janrları. Opera, müzikl XX –XI əsr musiqisi. Filmlərdə və cizgi filmlərində musiqi XX–XXI əsr musiqisi. Yeni üslublar: caz, rok musiqi, pop musiqi Mənbə:[1,2,3,13]	2		
14.	Mövzu :Opera məktəbi öyrənmək . Plan 1.Opera məktəbi öyrənilməsi və yeniyetmələrin mədəni dünyasını, biliklərini necə zənginləşdirə bilər? 2. Operanın öyrənilməsinin xüsusiyyətləri Mənbə:[5,6,7,8,9]	2	2	
15.	Mövzu : Operanın tədqiqi planı, onun ayrı-ayrı fraqmentlərinin təhlili.. Plan 1.Xarici opera məktəbi 2.Rus opera məktəbi Mənbə:[5,6,7,8,9,12]	2		
17	Mövzu : Operanın tədqiqi planı, onun ayrı-ayrı fraqmentlərinin təhlili.. Plan 1.Azərbaycan opera məktəbi Mənbə:[5,6,7,8,9]	2	2	
18.	Mövzu :Opera məktəbi öyrənmək . Plan 1.Uşaq operaları 2. Azərbaycan uşaq operaları Mənbə:[5,6,7,8,9]	2		
19.	Mövzu: Mövzu Bioqrafik tipli dərs Plan: 1. Məktəbin "Musiqi ədəbiyyatı" kursunda bəstəkarların tərcümeyi-halı. 2.Bioqrafik dərslərin məqsədi və məzmunu. 3. Bioqrafik dərslərin metodikası Mənbə:[1,2,3,4]	2	2	
20.	Mövzu: Simfoniyanın nümayişi və metodikası Plan: 1.Simfoniyanın nümayişi və təhlili metodologiyası 2.Bəstəkar yaradıcılığında simfoniya janrına nəzər Mənbə:[4,5,6,7,8,12]	2		
21.	Mövzu: Kamera-vokal əsərlərinin təhlili Plan: 1. Kamera vokal əsərlərinin nümayişi və təhlili metodologiyası 2. Bəstəkar yaradıcılığında kamera vokal əsərlərinə nəzər Mənbə:[1,2,4,5,6,7,8,12]	2	2	
22.	Mövzu: : Kiçik formalı instrumental əsərlərin nümayişi və təhlili metodikası Plan: 1. Kiçik formalı instrumental əsərlərin təhlili. 2. Bəstəkar yaradıcılığında kiçik formalı instrumental əsərlərinə nəzər Mənbə:[1,2,4,5,6,7,8,12]	2		
23.	Mövzu: Biliklərin təhlili və möhkəmləndirilməsinin forma və üsulları Plan: 1.Hər məşqin qısa sorğusu. Keçmiş dərslərin təkrar sorğu üsulu. 2.Konspektlərin yoxlanılması. Məsləhətləşmə.İmtahan. Mənbə:[1,2,3,12] 3. Dərslərin və dərs vəsaitlərin musiqi ədəbiyyatı kursu üçün icmalı.	1	2	
	CƏMİ: 75 saat	45s.	30s.	

XI.Fənn üzrə tələblər,tapşırıqlar:

-Təlim nəticəsində tələbələrin əldə etməli olduqları təsəvvür-bacarıq və vərdisləri:

- İnformasiya mənbəyi ilə işin bacarıq və verdişi
- Tədqiqat sahəsi üzrə işin məqsəd və vəzifələri
- Müqayisə, ümumiləşdirmə və sistemləşdirmə, tənqidi yanaşma, ziddiyyətləri görmə bacarıqı

Öyrənən tanış olur:

- musiqi tədrisinin metodikası, məzmunu, vəzifələri və prinsipləri ilə;
- ibtidai siniflərdə musiqi tərbiyyəsinin müasir metodları ilə;
- xor oxuma vərdişlərinin tədrisi metodikası ilə;-uşaqlarda musiqi zövqünün formalaşdırılması yolları ilə;
- musiqi tərbiyyəsinin məzmun xüsusiyyətləri ilə;
- məktəblərdə musiqi dərslərinin planlaşdırılması mexanizmi ilə

XIII. Fənn üzrə təlim nəticələri

- Musiqi ədəbiyyatının müxtəlif dövrlərdə inkişaf mərhələsini
- Polifonist klassik romantizm impressionist bəstəkarların üslub xüsusiyyətlərinin təhlili
- Dinlənilmiş musiqi əsərlərinin müəllifi, adı, janrı və formasını eşitməşəitmə vasitəsilə təyininin metodları
- Yeni texnologiya dəyişkənliyi şəraitində peşə fəaliyyətinin tətbiqi metodlarını
- Musiqi ədəbiyyatına dair biliklərin məqsəd və vəzifələrinin metodiki cəhətcə izahı.

XIII. İmtahan sualları:

1. "Musiqi ədəbiyyatı" fənninin mövzusu
2. "Musiqi ədəbiyyatı" fənninin məzmunu və quruluşu
3. Tədris metodikası necə öyrənilir və necə mənimsənilir.
4. Musiqi ədəbiyyatı kursu üzrə iş formaları.
5. Tədris üçün bəzi ümumi metodiki göstərişlər (təlimatlar)
6. Musiqi əsərinin öyrənilməsi üzrə dərslər.
7. Musiqi ədəbiyyatında dərslərin müxtəlif növləri və onların tədris olunma metodları
8. Ümumiləşdirici dərslər giriş.
9. Pedaqoji prosesin planlaması və müəllimin dərslərə hazırlanması
10. Pedaqoji prosesin planlaması və müəllimin dərslərə hazırlanması
11. Musiqi ədəbiyyatı dərslərində dinləmə bacarıqlarının formalaşdırılması.
12. Musiqiyə emosional reaksiyanın inkişafı
13. Musiqi janrları.Mahnı, rəqs, marş.
14. Instrumental musiqi janrları.Variasiya,Sonata(Sonatina), Konsert,Simfoniya
15. Səhnə musiqisi. Dram teatrında musiqi. Balet
16. Opera, müzikl
17. XX –XI əsr musiqisi. Filmlərdə və cizgi filmlərində musiqi
18. XX–XXI əsr musiqisi. Yeni üslublar: caz, rok musiqi, pop musiqi
19. Opera məktəbi öyrənmək .
20. Operanın tədqiqi planı, onun ayrı-ayrı fraqmentlərinin təhlili.(.Xarici opera məktəbi)
21. Operanın tədqiqi planı, onun ayrı-ayrı fraqmentlərinin təhlili. (Rus opera məktəbi)
22. Operanın tədqiqi planı, onun ayrı-ayrı fraqmentlərinin təhlili. (Azərbaycan opera məktəbi)
23. Opera məktəbi öyrənmək .Uşaq operaları (Azərbaycan uşaq operaları)
24. Bioqrafik tipli dərslər. Məktəbin "Musiqi ədəbiyyatı" kursunda bəstəkarların tərcümeyi-halı.
25. Bioqrafik dərslərin məqsədi və məzmunu. Bioqrafik dərslərin metodikası
26. Simfoniyanın nümayişi və metodikası
27. Kamera-vokal əsərlərinin təhlili
28. Kiçik formalı instrumental əsərlərin nümayişi və təhlili metodikası
29. Biliklərin təhlili və möhkəmləndirilməsinin forma və üsulları
30. Dərslərin və dərslər vəsaitlərinin musiqi ədəbiyyatı kursu üçün icmalı.

XIV. Kollektiv sualları

I Kollektiv sualları

1. "Musiqi ədəbiyyatı" fənninin mövzusu. "Musiqi ədəbiyyatı" fənninin məzmunu və quruluşu
2. Tədris metodikası necə öyrənilir və necə mənimsənilir.
3. Musiqi ədəbiyyatı kursu üzrə iş formaları.
4. Tədris üçün bəzi ümumi metodiki göstərişlər (təlimatlar). Musiqi əsərinin öyrənilməsi üzrə dərslər.
5. Musiqi əsərinin öyrənilməsi üzrə dərslər.
6. Musiqi ədəbiyyatında dərslərin müxtəlif növləri və onların tədris olunma metodları
7. Ümumiləşdirici dərslər giriş.
8. Pedaqoji prosesin planlaması və müəllimin dərslərə hazırlanması
9. Pedaqoji prosesin planlaması və müəllimin dərslərə hazırlanması
10. Musiqi ədəbiyyatı dərslərində dinləmə bacarıqlarının formalaşdırılması. Musiqiyə emosional reaksiyanın inkişafı
11. Musiqi janrları.Mahnı, rəqs, marş. Instrumental musiqi janrları. Variasiya,Sonata(Sonatina), Konsert,Simfoniya
12. Səhnə musiqisi. Dram teatrında musiqi. Balet.
13. Opera, müzikl
14. XX –XI əsr musiqisi. Filmlərdə və cizgi filmlərində musiqi
15. XX–XXI əsr musiqisi. Yeni üslublar: caz, rok musiqi, pop musiqi

II Kollektivium sualları

1. Opera məktəbi öyrənmək . Operanın tədqiqi planı, onun ayrı-ayrı fraqmentlərinin təhlili. (Xarici, rus opera məktəbləri)
2. Operanın tədqiqi planı, onun ayrı-ayrı fraqmentlərinin təhlili. (Azərbaycan opera məktəbi)
3. Opera məktəbi öyrənmək .Uşaq operaları (Azərbaycan uşaq operaları)
4. Bioqrafik tipli dərs. Məktəbin "Musiqi ədəbiyyatı" kursunda bəstəkarların tərcümeyi-halı.xarici Bəstəkarlardan nümunə: İ.Haydn,V.A.Mosart ,I.Bethoven
5. Bioqrafik tipli dərs. Məktəbin "Musiqi ədəbiyyatı" kursunda bəstəkarların tərcümeyi-halı.xarici Bəstəkarlardan nümunə M.Qlinka, P.Çaykovski.
6. Bioqrafik tipli dərs. Məktəbin "Musiqi ədəbiyyatı" kursunda bəstəkarların tərcümeyi-halı.xarici Bəstəkarlardan nümunə: Ü.Hacıbəyli, M.Maqomayev,A.Zeynallı
7. Bioqrafik dərslərin məqsədi və məzmunu. Bioqrafik dərslərin metodikası
8. Simfoniyanın nümayişi və metodikası
9. Bəstəkar yaradıcılığında simfoniya janrına nəzər
10. Kamera-vokal əsərlərinin təhlili
11. Bəstəkar yaradıcılığında kamera vokal əsərlərinə nəzər
12. Kiçik formalı instrumental əsərlərin nümayişi və təhlili metodikası
13. Bəstəkar yaradıcılığında kiçik formalı instrumental əsərlərinə nəzər
14. Biliklərin təhlili və möhkəmləndirilməsinin forma və üsulları
15. Dərslərin və dərs vəsaitlərin musiqi ədəbiyyatı kursu üçün icmalı.

“Sıf Musiqi ədəbiyyatının tədrisi metodikası” fənninin sillabusu 050113-“Musiqi müəllimliyi” ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.Sillabus “Pedaqogika, psixologiya və incəsənət” kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında (protokol №01) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

dos. L.Zalıyeva

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev